

Posudek vedoucí diplomové práce Barbory Báčové

Témata v povídkách z pralesa Horacia Quirogy

Uruguayský spisovatel Horacio Quiroga (1878-1938) je jedním z předních hispanoamerických povídkářů, průkopníkem fantastické povídky a mužem, kterému v životě i tvorbě učaroval prales. Jeho díla jsou čtenářsky velmi vděčná, a tudíž i hojně komentovaná a studovaná. Přesto je diplomová práce Barbory Báčové zajímavá a přínosná a vlastně nabízí víc, než skromný a jednoduchý název slibuje.

Autorka sleduje logickou strukturu, když postupuje od obecných, kontextových kapitol ke konkrétnímu – k povídkovým textům H. Quirogy. To jí umožňuje využít teoretické informace např. o povídkovém žánru při analýze jednotlivých témat, postav apod.

Diplomová práce – poměrně rozsáhlá – díky tomu působí soustředěně, je nabitá informacemi, ale přitom čtivá. Ráda bych vyzdvihla dobře zvládnutou práci se sekundární literaturou. Autorka nastudovala množství zdrojů o Quirogovi a jeho tvorbě, ovšem také o problematice povídky, jejím vývoji a specifických rysech v hispanoamerickém prostoru.

Ve druhé a třetí kapitole se nezalekla problematiky teorie povídky. Dokázala vyzdvihnout to podstatné – souvislost povídky s orální tradicí a její velmi pozdní ukotvení jako samostatného literárního žánru, neblahé chápání povídky jako jednodušší prózy, než je román, rozkvět v 19. stol... To již přímo souvisí s rozmachem hispanoamerické povídky v témže století a především v období modernismu. Proto logicky následuje zevrubné pojednání o Quirogových teoretických textech, ve kterých autor (často ironicky a s vtipem) glosuje to, co sám považuje za klíčové prvky žánru, a co můžeme sledovat velmi konkrétně v jeho povídkových textech.

Jádro práce – rozsahem i významem – tvoří analýza prostoru, postav a témat. B. Báčová jasně definuje korpus: nezajímají ji Quirogovy fantastické povídky, soustředí se ty z pralesa a zmiňme, že zkoumá jak příběhy určené dospělým, tak dětem (*Cuentos de la selva*). Díky tomu vidíme, jak Quiroga odstiňuje podání smrti, vyobrazení pralesa či jak pojednává postavy, když se obrací k mladším čtenářům.

Oceňuji důraz, která Báčová klade na prostor hranice. Ukazuje, že samotný prales je místem v mnoha ohledech „hraničním“ a že lidé/postavy se zde ocitají na hranici, nejen té konkrétní (mezi různými zeměmi či krajinami), ale i abstraktní (ve zlomových momentech života). Zde by možná stálo za zmínku, že snad všechny hispanoamerické romány (i povídky) pralesa v sobě nesou tento silný iniciační moment – cesta do pralesa je i cestou k sobě samému. A autorka trefně zmiňuje, že se „hranici“ „se mísili lidé různého druhu, jak běžní lidé, původní obyvatelé, tak cizinci, kteří mohou nějakým způsobem obohatit společnost (a Quirogovy povídky) svou jinakostí a odlišnými zkušenostmi“ (50).

Pokud jde o témata, soustřeďuje se na šílenství a smrt, což jsou v Quirogově případě témata téměř obligátní, ovšem našla i další klíčové téma, méně zmiňované: samotu. Ta se pojí s vyhoštěním, životem v pustině, strachem ze smrti a zapomnění.

Veškerá témata a motivy autorka práce důkladně dokládá citacemi z povídek a opírá se o rozsáhlou odbornou literaturu.

Závěrem bych tedy zopakovala, že Barbora Báčová napsala adekvátní, odborný text, který zcela splňuje podmínky kladené na diplomovou práci. Proto její práci doporučuji k obhajobě navrhuji hodnocení *výborně*.

Praha, 21. 8. 2022

Mgr. Dora Poláková, Ph.D.